

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2019-2022

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	RETORYKA PRAKTYCZNA
Kod przedmiotu/ modułu*	PS45_II.1
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	polonistyka stosowana
Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia, licencjackie
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr studiów	rok 2, sem. 3; rok 3, sem. 5
Rodzaj przedmiotu	fakultatywny (językoznawczy)
Język wykładowy	polski
Koordynator	Dr hab. prof. UR Magdalena Patro-Kucab
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr hab. prof. UR Magdalena Patro-Kucab

* - zgodnie z ustaleniami na Wydziale

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
3,5			20+10S						3

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

X zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu /modułu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

POSIADANIE PRZEZ STUDENTA PODSTAWOWEJ WIEDZY Z HISTORII RETORYKI.

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu/modułu

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi prawami retoryki, mechanizmami perswazji, argumentacji i manipulacji.
C2	Zapoznanie studentów ze środkami i figurami retorycznymi oraz ich wykorzystaniem w praktyce zawodowej.

3.2 Efekty kształcenia dla przedmiotu/ modułu (wypełnia koordynator)

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
EK_01	Z NA PODSTAWOWE POJĘCIA Z ZAKRESU KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ I MEDIALNEJ;	K_W02,04,
EK_02	ROZUMIE KONIECZNOŚĆ SPRAWNEGO I PERSWAZYJNEGO KOMUNIKOWANIA SIĘ W RÓŻNYCH SYTUACJACH;	K_W03,
EK_03	POTRAFI PREZENTOWAĆ WŁASNE POGLĄDY, IDEE I POMYSŁY ORAZ PRZEKONYWAĆ DO NICH ROZMÓWCÓW;	K_U02,07,
EK_04	ROZUMIE POTRZEBĘ ROZWOJU POSIADANYCH PRZEZ SIEBIE UMIEJĘTNOŚCI I WIEDZY;	K_K01
EK_05	POTRAFIĆ WSPÓŁDZIAŁAĆ I PRACOWAĆ W GRUPIE, PRZYJMUJĄC W NIEJ RÓŻNE ROLE;	K_K02

3.3 Treści programowe (wypełnia koordynator)

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
<ol style="list-style-type: none"> Style retoryczne, figury retoryczne oraz reguły ich stosowania w celu osiągnięcia zamierzonych efektów wypowiedzi. Z wykorzystaniem właściwych tekstów oraz samodzielnymi próbami oratorskimi. Etykieta językowa: <i>Grzeczność w wywiadzie prasowym;</i> <i>Językowe strategie grzeczności w dyskusji;</i> <i>Akty etykiety językowej wyrażające brak zgody z opinią rozmówcy;</i> <i>Sposoby kończenia rozmowy w sytuacji oficjalnej;</i> Język polityki a współczesna kultura polityczna: <i>Język polityki;</i> <i>Wykorzystanie ironii do walki politycznej;</i> <i>Językowe środki zwalczania przeciwnika;</i>

<p><i>Językowe sposoby przedstawiania i komentowania wydarzeń politycznych;</i> <i>„Przyklejanie etykietek”;</i> <i>Prostowanie jako specyficzny środek manipulacji tekstowo-językowej;</i></p>
<p>4. Komplement – jedna z najpotężniejszych retorycznych strategii świata: <i>Komplement i komplementowanie jako strategia komunikacyjna;</i> <i>Wprowadzenie do sztuki komplementowania;</i> <i>Komplementy z całego świata;</i> <i>Urok językowej wirtuozerii – poradnik jak prawić komplementy.</i></p>
<p>5. Retoryczne, stylistyczne i pragmatyczne sposoby i funkcje argumentowania: <i>Teoria argumentacji a wpływ na odbiorcę;</i> <i>Analiza argumentów;</i> <i>Argumenty poparte autorytetem i przykładem;</i></p>
<p>6. Erystyka – sztuka dyskutowania w celu odniesienia zwycięstwa w dyskusji. Sofizmaty. Podstawowe chwytły erystyczne. Z wykorzystaniem właściwych tekstów oraz samodzielными próbami oratorskimi.</p>

3.4 Metody dydaktyczne

- debata,
- dyskusja,
- projekty,
- prezentacje multimedialne

4. METODY I KRYTERIA OCENY

	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
Wo1 – zna podstawowe pojęcia z zakresu komunikacji społecznej i medialnej	Student/ka nie zna podstawowych pojęć z zakresu komunikacji społecznej i medialnej.	Student/ka zna pojedyncze pojęcia z zakresu komunikacji społecznej i medialnej.	Student/ka rozróżnia większość pojęć z zakresu komunikacji społecznej i medialnej.	Student/ka rozróżnia wszystkie pojęcia z zakresu komunikacji społecznej i medialnej.
Wo2 – rozumie konieczność sprawnego i perswazyjnego komunikowania się w różnych sytuacjach	Student/ka nie rozumie istoty sprawnego i perswazyjnego komunikowania się w różnych sytuacjach.	Student/ka w pojedynczych przypadkach rozumie istotę sprawnego i perswazyjnego komunikowania się w różnych sytuacjach.	Student/ka w większości przypadków rozumie istotę sprawnego i perswazyjnego komunikowania się w różnych sytuacjach.	Student/ka we wszystkich przypadkach rozumie istotę sprawnego i perswazyjnego komunikowania się w różnych sytuacjach.
Uo1 – potrafi prezentować własne poglądy, idee i pomysły oraz przekonywać do nich rozmówców	Student/ka nie potrafi prezentować własnych poglądów, idei i pomysłów oraz przekonywać do nich rozmówców.	Student/ka potrafi w pojedynczych przypadkach prezentować własne poglądy, idee i pomysły oraz przekonywać do nich rozmówców.	Student/ka potrafi w większości przypadków prezentować własne poglądy, idee i pomysły oraz przekonywać do nich rozmówców.	Student/ka potrafi samodzielnie we wszystkich przypadkach prezentować własne poglądy, idee i pomysły oraz przekonywać do nich rozmówców.

4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć	K
EK_02	projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć	K
EK_03	projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć	K

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Ocena formatywna:

F1. Ocena stopnia komunikowania się na linii student – prowadzący, aktywność w czasie omawianej tematyki przedmiotu.

Ocena podsumowująca:

P1. Ocena z wygłoszonej mowy, prowadzonej debaty i innych form krasomówstwa zaprezentowanych podczas zajęć*.

*Wskazane formy ocen odnoszą się do wszystkich założonych w niniejszym sylabusie efektów kształcenia.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	20
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	45
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	---
zasady i formy odbywania praktyk	---

7. LITERATURA

LITERATURA PODSTAWOWA:

I. Źródła (wybór, prace najważniejsze):

Kwintyliian, *Kształcenie mówcy*, tł. M. Brożek, Wrocław 1951. [ks. I, II, X]

- Schopenhauer A., *Erystyka, czyli sztuka prowadzenia sporów*, tł. B. i Ł. Konarscy, Kraków 1976.
- II. Opracowania (wybór, prace najważniejsze):
- Barthes R., *Analiza retoryczna*, przeł. K. Falicka, „Pamiętnik Literacki” 1977, z. 2, s. 251–256.
- Antas J., *O kłamstwie i kłamaniu*, Kraków 1999.
- Barthes R., *Teoria tekstu*, przeł. A. Milecki, w: *Współczesna teoria badań literackich za granicą*, t. 4, cz. 2, oprac. H. Markiewicz, Kraków 1992.
- Bralczyk J., *Język na sprzedaż*, wyd. 2, Warszawa 2000.
- Buttler D., H. Kurkowska, H. Satkiewicz, *Kultura języka polskiego*, Warszawa 1971.
- Cialdini R., *Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka*, przeł. B. Wojciszke, Gdańsk 1999.
- Dziennikarstwo i świat mediów*, pod red. Z. Baurera i E. Chudzińskiego, wyd. zmien. I rozsz., Kraków 2000.
- Dubisz S., *Język i polityka. Szkice z historii stylu retorycznego*, Warszawa 1992.
- Filip G., *Mistrzowie gry na argumenty. Kałużyński, Treugutt, Bieńkowski*, Rzeszów 2013.
- Fras J., *Dziennikarski warsztat językowy*, Wrocław 1999.
- Galasiński D., *Chwalenie się jako perswazyjny akt mowy*, Kraków 1992.
- Głowiński M., *Nowomowa po polsku*, Warszawa 1990.
- Grabias S., *Język w zachowaniach społecznych*, Lublin 1997.
- Jaroszyński Cz., Jaroszyński P., *Podstawy retoryki klasycznej*, Warszawa 1998.
- Język polityki a współczesna kultura polityczna*, pod red. J. Anusiewicz i B. Sicińskiego, „Język a kultura” 1994, t. 11.
- Język w mediach masowych*, pod red. J. Bralczyka i K. Mosiołek-Kłosińskiej, Warszawa 2001.
- Kamińska-Szmaj I., *Słowa na wolności*, Wrocław 2000.
- Karwat M., *Sztuka manipulacji politycznej*, Toruń 1999.
- Kniaginina M., Pisarek W., *Język informacji prasowej*, Kraków 1966.
- Korolko M., *Sztuka retoryki. Przewodnik encyklopedyczny*, Warszawa 1998.
- Kurcz I., *Psychologia języka i komunikacji*, Warszawa 2000.
- Lichański J. Z., *Retoryka. Od renesansu do współczesności: tradycja i innowacja*, Warszawa 2000.
- Lichański J. Z., *Retoryka. Od średniowiecza do baroku. Teoria i praktyka*, Warszawa 1992.
- Mrozowski M., *Media masowe. Władza, rozrywka, biznes*, Warszawa 2001.
- Myśliwiec G., *Techniki i triki negocjacyjne*, Warszawa 1999.
- Ożóg K., *Polszczyzna przełomu XX i XXI wieku*, Rzeszów 2001.
- Pisarek W. – prace wskazane w publikacji *Nowa retoryka dziennikarska*, Kraków 200, s. 279–280.
- Perelman Ch., *Logika prawnicza. Nowa retoryka*, tł. J. Pajor, Warszawa 2003.
- Pisarek W., *Nowa retoryka dziennikarska*, Kraków 2002.
- Pisarek W., *Retoryka dziennikarska*, Kraków 2002.
- Polskojęzyczne publikacje – prace wskazane w publikacji *Nowa retoryka dziennikarska*, Kraków 200, s. 280–281.
- Retoryka*, pod red. R. Przybylskiej i W. Przyczyny, Kraków 2000.
- Retoryka dziś*, pod red. M. Barłowskiej, A. Budzyńskiej Dacy, P. Wilczka, Warszawa 2009.
- Volkman R., *Wprowadzenie do retoryki Greków i Rzymian*, tłum. L. Bobiatyński, oprac., przyp., bibl. H. Cichocka, J. Z. Lichański, Warszawa 1995.
- Ziomek J., *Retoryka opisowa*, Wrocław 1990.

Literatura uzupełniająca: